

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΑΔΑ:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΑΔΕΑνεξάρτητη Αρχή
Δημοσίων Εσόδων

Αθήνα, 1 Ιουλίου 2024

Αριθ. Πρωτ.: Ε. 2048

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ (Γ.Δ.Φ.)
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΑΜΕΣΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
(Δ.Ε.Α.Φ.)

ΠΡΟΣ: Ως Πίνακα Διανομής

ΤΜΗΜΑ Β'

Ταχ. Δ/νση : Καρ. Σερβίας 10

Ταχ. Κώδικας : 105 62 Αθήνα

Τηλέφωνα : 210 3375311

Email : deaf.b@aaade.grUrl : www.aaade.gr**ΘΕΜΑ: Φορολογική μεταχείριση ειδικού τύπου συναλλαγών επί εισηγμένων μετοχών με βάση τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 9 του ν. 2579/1998 (Α' 31) .**

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Α) ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Εγκύκλιος που αφορά στην παροχή οδηγιών σχετικά με τη φορολογική μεταχείριση ειδικού τύπου συναλλαγών επί εισηγμένων μετοχών με βάση τις διατάξεις της παρ.2 του άρθρου 9 του ν.2579/1998.

Β) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Περιεχόμενο της εγκυκλίου είναι η παροχή οδηγιών επί ειδικότερων περιπτώσεων συναλλαγών επί εισηγμένων μετοχών σε ρυθμιζόμενη αγορά ή πολυμερή μηχανισμό διαπραγμάτευσης τόσο ενδο-χρηματιστηριακά όσο και εξω-χρηματιστηριακά.

Γ) ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Συναλλαγές ειδικού τύπου που πραγματοποιούνται επί εισηγμένων μετοχών.

Αναφορικά με το πιο πάνω θέμα σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

A. Εισαγωγή

1. Με τις διατάξεις του άρθρου 112 του ν.4799/2021 (Α'78) αντικαταστάθηκαν οι διατάξεις της παρ.2 του άρθρου 9 του ν.2579/1998 (Α'31) προκειμένου να αποσαφηνιστεί ο προσδιορισμός των προσώπων εκείνων που φέρουν την υποχρέωση καταβολής και απόδοσης του φόρου πώλησης, οι κυρώσεις που θα επιβάλλονται στους συμμετέχοντες ή στο κεντρικό αποθετήριο τίτλων σε περίπτωση μη υποβολής, εκπρόθεσμης ή ανακριβούς υποβολής των δηλώσεων καταβολής και απόδοσης του φόρου πώλησης, κατά περίπτωση. Ειδικότερα, μεταξύ άλλων, ορίζεται η επιβολή φόρου επί των συναλλαγών που διακανονίζονται από το Κεντρικό Αποθετήριο Τίτλων (ΚΑΤ) (περ.γ'), καθώς και των συναλλαγών μετοχών που τηρούνται από

εγγεγραμμένο διαμεσολαβητή σε συλλογικό λογαριασμό αξιών και διακανονίζονται εκτός του ΚΑΤ (περ. δ'). Τέλος με την περ. ε' της ίδιας παραγράφου φόρος επιβάλλεται και στις πωλήσεις μετοχών εισηγμένων σε ρυθμιζόμενη αγορά ή πολυμερή μηχανισμό διαπραγμάτευσης που λειτουργούν στην αλλοδαπή ή σε άλλους διεθνώς αναγνωρισμένους θεσμούς, ανεξάρτητα από το αν οι σχετικές συναλλαγές διακανονίζονται εντός ή εκτός των ως άνω αναφερόμενων τόπων διαπραγμάτευσης, εφόσον οι πωλητές είναι φυσικά πρόσωπα που έχουν την κατοικία τους στην Ελλάδα ή ημεδαπές ή αλλοδαπές επιχειρήσεις που έχουν μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα.

2. Με την περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 9 του ν. 2579/1998 ορίζεται, ότι επιβάλλεται φόρος πώλησης με συντελεστή ένα τοις χιλίοις (1‰) (άρθρο 50 του ν.5073/2023, Α'204) στις πωλήσεις μετοχών εισηγμένων σε ρυθμιζόμενη αγορά ή πολυμερή μηχανισμό διαπραγμάτευσης που λειτουργεί στην Ελλάδα σύμφωνα με τον ν. 4514/2018 (Α'14), ανεξάρτητα από το αν οι σχετικές συναλλαγές διενεργούνται εντός ή εκτός των ως άνω αναφερόμενων τόπων διαπραγμάτευσης. Ο φόρος πώλησης δεν επιβάλλεται, κατά περίπτωση, εφόσον προβλέπεται εξαίρεση σύμφωνα με ειδικές διατάξεις. Με την περ. β' της ίδιας παραγράφου ορίζεται ότι ο φόρος πώλησης υπολογίζεται επί της αξίας πώλησης των μετοχών και βαρύνει τον πωλητή, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, νομική οντότητα, ενώσεις προσώπων ή ομάδες περιουσίας, χωρίς να εξετάζονται η ιθαγένεια και ο τόπος που διαμένουν ή κατοικούν ή έχουν την έδρα τους. Αν δεν καταχωρίζεται τιμή, ο φόρος υπολογίζεται επί της τιμής κλεισίματος του τίτλου, την ημέρα που διενεργήθηκε η συναλλαγή.

3. Επιπλέον, με τις διατάξεις του άρθρου 513 του Αστικού Κώδικα (ΑΚ) ορίζεται ότι με τη σύμβαση της πώλησης ο πωλητής έχει την υποχρέωση να μεταβιβάσει την κυριότητα του πράγματος ή το δικαίωμα, που αποτελούν το αντικείμενο της πώλησης και να παραδώσει το πράγμα και ο αγοραστής έχει την υποχρέωση να πληρώσει το τίμημα που συμφωνήθηκε. Οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται ανάλογα και στην ανταλλαγή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 573 του ΑΚ όπου ο καθένας από τους συμβαλλομένους κρίνεται ως πωλητής για την παροχή που τον βαρύνει και ως αγοραστής για την παροχή που απαιτεί.

4. Περαιτέρω, με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 4 του ν. 4038/2012 (Α'14), όπως αυτές ίσχυαν πριν την τροποποίησή τους με τις διατάξεις του άρθρου 92 του ν. 5104/2024 (Α' 58), επιβάλλετο φόρος με συντελεστή δύο τοις χιλίοις (2‰) στο δανεισμό μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών που πραγματοποιείται εξωχρηματιστηριακά, μη υπαγόμενης της σχετικής σύμβασης και κάθε συναφούς πράξης σε τέλος χαρτοσήμου. Ο φόρος αυτός υπολογίζεται επί της αξίας των μετοχών που δανείζονται και βαρύνει τον δανειστή, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ενώσεις προσώπων ή ομάδες περιουσίας, χωρίς να εξετάζεται η ιθαγένεια και ο τόπος που διαμένουν ή κατοικούν ή έχουν την έδρα τους και ανεξάρτητα αν έχουν απαλλαγή από οποιονδήποτε φόρο ή τέλος από διατάξεις άλλων νόμων. Για την απόδοση του φόρου αυτού έχουν εφαρμογή τα οριζόμενα από τις διατάξεις της παρ.2 του άρθρου 9 του ν.2579/1998. Με τις διατάξεις της παρ.4 του άρθρου 4 του ν.4038/2012, όπως αυτές ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με τις διατάξεις του άρθρου 92 του ν. 5104/2024 δεν επιβάλλεται φόρος στο δανεισμό μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών που πραγματοποιείται εξωχρηματιστηριακά προκειμένου για συναλλαγές που πραγματοποιούνται από τις 20.04.2024 (παρ.2 του άρθρου 92 του ν.5104/2024).

5. Κατόπιν των ανωτέρω, οι διατάξεις των περ. γ' και δ' της παρ. 2 του άρθρου 9 του ν.2579/1998 οι οποίες αναφέρονται σε μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών εφαρμόζονται σε περίπτωση πώλησης των μετοχών αυτών και επομένως δεν αφορούν συναλλαγές στις οποίες δεν υφίσταται τίμημα σε χρήμα ή σε παροχή άλλου αντικειμένου, αλλά απόκτηση δικαιώματος συμμετοχής στα κέρδη, στη διοίκηση της εταιρείας και στο προϊόν της εκκαθάρισης.

Β. Κινήσεις/Συναλλαγές επί μετοχών που πραγματοποιούνται μέσω διαμεσολαβητικού επενδυτικού οίκου (broker dealer)/εκκαθαριστικού μέλους

6. Όπως έχει γίνει δεκτό από τη Διοίκηση η προσωρινή μεταφορά ή ενδοημερήσια μεταβίβαση αξιών (εισηγμένων μετοχών) στο λογαριασμό του ίδιου διαμεσολαβητικού επενδυτικού οίκου, στο πλαίσιο υλοποίησης συναλλαγών πελατών τους (εντός και εκτός ρυθμιζόμενης αγοράς), δεν αποτελεί πώληση ή δανεισμό, κατά περίπτωση, αλλά προσωρινή συγκέντρωση των υπόψη αξιών με σκοπό την περαιτέρω μεταφορά τους στους λογαριασμούς των πελατών τους, ώστε να πραγματοποιηθεί η πώληση ή ο δανεισμός των μετοχών, αντίστοιχα. Κατά συνέπεια, κατά την πιο πάνω μεταφορά δεν οφείλεται ο προβλεπόμενος φόρος 1% με βάση τις διατάξεις της παρ.2 του άρθρου 9 του ν.2579/1998.

7. Στο πλαίσιο των συναλλαγών επί μετοχών που πραγματοποιούνται μέσω διαμεσολαβητικού επενδυτικού οίκου (broker dealer)/εκκαθαριστικού μέλους δύναται να λαμβάνουν χώρα εξωχρηματιστηριακές συναλλαγές πώλησης ή δανεισμού για τις οποίες προηγείται ένα στάδιο διακανονισμού των συναλλαγών αυτών εντός του ΚΑΤ.

Ειδικότερα στην περίπτωση εξωχρηματιστηριακών συναλλαγών δύναται οι διαμεσολαβητές/συμμετέχοντες που μεσολαβούν στο διακανονισμό να διατηρούν Προσωρινούς Λογαριασμούς Διακανονισμού (Λογαριασμός Ειδικού Διαμεσολαβητή - ΛΕΔ), τους οποίους ο διαμεσολαβητής συνδέει με τον Λογαριασμό Διακανονισμού Αξιογράφων που διατηρεί σε ίδια μερίδα του στο Σύστημα Άυλων Τίτλων (ΣΑΤ) της εταιρείας «Ελληνικό Κεντρικό Αποθετήριο Τίτλων Α.Ε.» (ATHEXCSD). Ο ΛΕΔ απεικονίζεται στο ΣΑΤ ως μεταβατικός λογαριασμός που εξυπηρετεί την εκτέλεση μέσω αυτού των πράξεων του διαμεσολαβητή στους τελικούς δικαιούχους. Συγκεκριμένα, οι διαμεσολαβητές/διαμεσολαβητικοί Επενδυτικοί Οίκοι προς εκτέλεση υποχρεώσεων παράδοσης μετοχών στους δικαιούχους, είτε προς συμπλήρωση της οφειλόμενης ποσότητας μετοχών είτε προς εκτέλεση εκπρόθεσμης υποχρέωσης παράδοσης προς αυτούς, μεταβιβάζουν προσωρινά αξίες στους δικούς τους λογαριασμούς αξιών και στη συνέχεια τακτοποιούν με τους πελάτες τους τις συναλλαγές. Σημειώνεται ότι ο ανωτέρω διακανονισμός των συναλλαγών μπορεί να διενεργείται και με διαδοχική μεταφορά μεταξύ περισσότερων του ενός ΛΕΔ.

Περαιτέρω, υφίστανται περιπτώσεις συναλλαγών πώλησης μετοχών, όπου δημιουργείται απαίτηση τακτοποίησης εκπρόθεσμης εκπλήρωσης διακανονισμού (fail rectification). Η ανωτέρω απαίτηση δημιουργείται είτε λόγω έλλειψης χρηματικών διαθεσίμων για τον διακανονισμό της συναλλαγής αγοράς μετοχών, είτε λόγω έλλειψης ποσότητας τίτλων για τον διακανονισμό συναλλαγής πώλησης μετοχών. Στις περιπτώσεις αυτές απαιτείται παρέμβαση από εκκαθαριστικό μέλος προκειμένου να εκκαθαρισθούν οι εν λόγω συναλλαγές με διάθεση ίδιων τίτλων στον υπερήμερο επενδυτή.

8. Τα ανωτέρω δεν συνιστούν πώληση (ή εξωχρηματιστηριακό δανεισμό) μετοχών αλλά απλή τεχνική μεταφορά τίτλων προκειμένου να καταστεί δυνατή η συναλλαγή πώλησης (ή εξωχρηματιστηριακού δανεισμού) καθόσον ελλείπει το στοιχείο της συμφωνίας των μερών για μεταβίβαση των μετοχών έναντι σχετικού τιμήματος. Η πραγματική πώληση (ή δανεισμός) των μετοχών λαμβάνει χώρα μεταξύ του πωλητή (ή δανειστή) και του αγοραστή (ή δανειολήπτη) και αποτελεί την συναλλαγή που στην περίπτωση της πώλησης λαμβάνεται υπόψη για σκοπούς υπολογισμού και επιβολής του φόρου πώλησης. Κατά συνέπεια οι ανωτέρω περιπτώσεις δεν υπόκεινται σε φόρο πώλησης μετοχών κατ' εφαρμογή της παρ.2 του άρθρου 9 του ν.2579/1998.

Γ. Εξωχρηματιστηριακές Συναλλαγές (Over the Counter – OTC) σε συλλογικούς λογαριασμούς.

α. Συναλλαγές που σχετίζονται με την πώληση ή δανεισμό μετοχών

9. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του ν. 4141/2013 (Α'81) ένα χαρτοφυλάκιο ασφαλείας αποτελείται από τις κινητές αξίες, οι οποίες αγοράζονται με πίστωση, μετρητά, και από άλλες κινητές αξίες, οι οποίες είναι καταχωρημένες ή παρακολουθούνται σε σύστημα καταχώρησης και παρακολούθησης τίτλων σε λογιστική μορφή που λειτουργεί στην Ελλάδα, τις οποίες παρέχει ο επενδυτής ως ασφάλεια για την οφειλή που γεννάται ύστερα από τη χορήγηση κάθε πίστωσης.

10. Με βάση το άρθρο 1.3 του μέρους 1 της ενότητας VII του κανονισμού λειτουργίας της ATHEXCSD, η παροχή ασφαλείας επί αξιογράφων στο πλαίσιο της υπηρεσίας διαχείρισης ασφαλειών, που παρέχεται σε συμμετέχοντες ως γενική υπηρεσία για τη διευκόλυνση της σύστασης ασφαλειών των πελατών τους στο ΣΑΤ, μπορεί να διενεργείται μέσω λογαριασμών αξιογράφων, μεταξύ άλλων, με την διαδικασία καταχώρισης από τον συμμετέχοντα της ασφαλείας σε λογαριασμό αξιογράφων, όπως αυτή ειδικότερα περιγράφεται στην ίδια παράγραφο.

11. Περαιτέρω με τις διατάξεις της περ. β' της παρ.1 του άρθρου 2 του ν. 3301/2004 (Α' 263), ως συμφωνία παροχής χρηματοοικονομικής ασφαλείας με μεταβίβαση τίτλου ορίζεται η συμφωνία, συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών επαναγοράς, βάσει της οποίας ο ασφαλειοδότης μεταβιβάζει την πλήρη κυριότητα ή το πλήρες δικαίωμα επί της παρεχόμενης χρηματοοικονομικής ασφαλείας με σκοπό την εξασφάλιση ή την κάλυψη της εκτέλεσης των σχετικών χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων.

12. Στην περίπτωση εξωχρηματιστηριακών συναλλαγών επί μετοχών που τηρούνται σε συλλογικούς λογαριασμούς, πραγματοποιούνται συναλλαγές παροχής εξασφάλισης με μεταβίβαση τίτλου (collateral) οι οποίες αφορούν τη μεταφορά αξιογράφων μεταξύ λογαριασμών αξιογράφων βάσει εντολών διακανονισμού των συμμετεχόντων συνεπεία συναλλαγής σε «Ασφάλεια με Μεταβίβαση Τίτλου» καθώς και την επιστροφή αξιογράφων από ασφάλεια με μεταβίβαση τίτλου (collateral return) η οποία αφορά στη μεταφορά αξιογράφων μεταξύ λογαριασμών αξιογράφων βάσει εντολών διακανονισμού των συμμετεχόντων συνεπεία επιστροφής αξιογράφων από συναλλαγή σε «Ασφάλεια με Μεταβίβαση Τίτλου».

13. Κατόπιν των ανωτέρω, τόσο η παροχή εξασφάλισης με μεταβίβαση τίτλου (collateral) όσο και η επιστροφή αξιογράφων από ασφάλεια με μεταβίβαση τίτλου (collateral return) δεν πληρούν τα εννοιολογικά στοιχεία της πώλησης κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 513 του ΑΚ, και ως εκ τούτου δεν επιβάλλεται ο φόρος της παρ. 2 του άρθρου 9 του ν. 2579/1998. Σε κάθε περίπτωση εάν μετά τις ως άνω συναλλαγές λάβει χώρα πώληση των μετοχών, επιβάλλεται φόρος πώλησης στην συναλλαγή πώλησης των μετοχών. Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση οριστικής μεταβίβασης των τίτλων που χρησιμοποιήθηκαν αρχικά στο πλαίσιο συναλλαγής παροχής εξασφάλισης με μεταβίβαση τίτλου λόγω αδυναμίας κάλυψης της σχετικής χρηματοοικονομικής υποχρέωσης, τότε επί της συναλλαγής αυτής επιβάλλεται ο φόρος 1% της παρ.2 του άρθρου 9 του ν.2579/1998.

14. Επίσης, κατά τη σύναψη σύμβασης δανεισμού εισηγμένων τίτλων (Σύμβαση Χρηματοδότησης Τίτλων), υπολογιζόταν φόρος στη μερίδα του δανειστή με βάση τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 4 του ν.4038/2012, όπως ίσχυαν πριν την τροποποίησή τους με τις διατάξεις του άρθρου 92 του ν. 5104/2024 (Α' 58). Υπό το προϋσχύσαν αυτό καθεστώς, η επιστροφή των εισηγμένων τίτλων δεν επιβαρυνόταν με φόρο πώλησης με βάση τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 9 του ν. 2579/1998 δεδομένου ότι είχε υπολογιστεί φόρος κατά την αρχική μεταφορά των αξιογράφων από τον δανειστή στον δανειζόμενο, ήτοι κατά τη σύναψη του δανεισμού. Πλέον, μετά την τροποποίηση των διατάξεων της παρ.4 του άρθρου 4 του ν.4038/2012, κατά τη σύναψη σύμβασης δανεισμού εισηγμένων τίτλων (Σύμβαση Χρηματοδότησης Τίτλων), δεν υπολογίζεται φόρος στη μερίδα του δανειστή.

15. Τα αναφερόμενα στην παρ.13, περί μη πλήρωσης των εννοιολογικών στοιχείων της πώλησης, ισχύουν και σε περίπτωση δανεισμού μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών

που πραγματοποιείται εξωχρηματοπιστηριακά με τη χρήση ενεχύρου όπως επίσης και στην περίπτωση κατά την οποία πέραν από το δανειστή και το δανειζόμενο εμπλέκεται ένας διαμεσολαβητής (tri-party agent) προκειμένου να διευκολύνει εργασίες επιλογής ενεχύρου, διακανονισμού κλπ. Ειδικότερα, ο ενεχυριασμός δανεισμένων εισηγμένων μετοχών και η επιστροφή του ενεχύρου δεν υπόκειται σε φόρο με βάση τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 9 του ν. 2579/1998, καθόσον οι πράξεις αυτές δεν συνιστούν πώληση.

β. Συναλλαγές που αφορούν αποθετήρια έγγραφα (πιστοποιητικά θεματοφυλακής και μερίδια κεφαλαίων)

16. Με τις διατάξεις της παρ. 45 του άρθρου 4 του ν. 4514/2018 με τον οποίο ενσωματώθηκαν οι διατάξεις της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ ορίζεται ότι αποθετήρια έγγραφα (depository receipts) είναι οι κινητές αξίες οι οποίες επιδέχονται διαπραγμάτευση στην κεφαλαιαγορά και οι οποίες αντιπροσωπεύουν κυριότητα επί των κινητών αξιών αλλοδαπού εκδότη, ενώ μπορεί να εισαχθούν προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά και η διαπραγμάτευσή τους να γίνεται ανεξάρτητα από τις κινητές αξίες του αλλοδαπού εκδότη.

17. Με τις διατάξεις του άρθρου 59 του ν.4099/2012, με τον οποίο ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία η Οδηγία 2009/65/ΕΚ, και αναμορφώθηκε το νομοθετικό και λειτουργικό πλαίσιο για τις Ανώνυμες Εταιρείες Διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων (ΑΕΔΑΚ) και τους Οργανισμούς Συλλογικών Επενδύσεων σε Κινητές Αξίες (ΟΣΕΚΑ), ορίζονται οι επιτρεπόμενες επενδύσεις του ΟΣΕΚΑ και, μεταξύ άλλων, ότι αυτές επιτρέπεται να πραγματοποιούνται, σε κινητές αξίες και μέσα χρηματαγοράς που γίνονται δεκτά ή αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε ρυθμιζόμενη αγορά κατά την έννοια της περ.21 του άρθρου 4 του ν.4514/2018 καθώς και των αντίστοιχων διατάξεων των εθνικών νομοθεσιών των κρατών-μελών, με τις οποίες αυτά εναρμονίστηκαν προς τη διάταξη της περ.21 της παρ.1 του άρθρου 4 της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ, σε κινητές αξίες και μέσα χρηματαγοράς που αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε άλλη εποπτευόμενη αγορά κράτους - μέλους, η οποία λειτουργεί κανονικά, είναι αναγνωρισμένη και ανοικτή στο κοινό, κινητές αξίες και μέσα χρηματαγοράς, που γίνονται δεκτά σε χρηματιστήριο αξιών τρίτου κράτους ή που αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε άλλη εποπτευόμενη αγορά τρίτου κράτους, η οποία λειτουργεί κανονικά, είναι αναγνωρισμένη και ανοικτή στο κοινό, σε νεοεκδιδόμενες κινητές αξίες, με τις προϋποθέσεις που ορίζονται με ίδιες διατάξεις.

18. Στο πλαίσιο συναλλαγών που αφορούν αποθετήρια έγγραφα πραγματοποιούνται συναλλαγές με πιστοποιητικά θεματοφυλακής (Depository Receipts – DRs ή Depository Interests - DIs) και μερίδια Κεφαλαίων (units ή μερίδια).

Ειδικότερα, πραγματοποιούνται μεταβιβάσεις μετοχών με σκοπό τη δημιουργία ή την εξαγορά πιστοποιητικών θεματοφυλακής ή μεριδίων Κεφαλαίων τόσο εντός όσο και εκτός ΣΑΤ. Οι μεταβιβάσεις μετοχών που πραγματοποιούνται μέσω του ΣΑΤ για την εξυπηρέτηση αυτών των δύο περιπτώσεων είναι οι εξής:

(i) Δημιουργία (creation), δηλαδή μεταβίβαση μετοχών από λογαριασμούς αξιογράφων επενδυτών προς τον λογαριασμό αξιογράφων που ανήκει:

α) στον θεματοφύλακα με σκοπό την έκδοση πιστοποιητικών θεματοφυλακής είτε εκτός του ΣΑΤ (σε περίπτωση αλλοδαπών DRs) είτε εντός ΣΑΤ (Ελληνικά πιστοποιητικά – ΕΛ. ΠΙΣ. του άρθρου 59 του ν.2396/1996) προς τους επενδυτές έναντι των μετοχών που μεταβιβάστηκαν καθώς και β) στο αμοιβαίο κεφάλαιο με σκοπό την έκδοση των μεριδίων Κεφαλαίου προς τους επενδυτές έναντι των μετοχών που μεταβιβάστηκαν, και

(ii) εξαγορά (redemption), δηλαδή η αντίστροφη κίνηση, ήτοι η μεταβίβαση/επιστροφή μετοχών από τον λογαριασμό αξιογράφων του θεματοφύλακα/αμοιβαίου κεφαλαίου προς τους λογαριασμούς αξιογράφων των επενδυτών ως συνέπεια εξαγοράς των πιστοποιητικών θεματοφυλακής /μεριδίων από τους επενδυτές. Στην περίπτωση αμοιβαίων κεφαλαίων τα μερίδια Κεφαλαίων που εξαγοράζονται αντιστοιχούν σε συγκεκριμένους τίτλους αξιογράφων με την αναλογία που προβλέπεται από τον Κανονισμό του Αμοιβαίου Κεφαλαίου.

Στην περίπτωση των ΕΛ.ΠΙΣ. η ακύρωσή τους επιφέρει την επιστροφή της κυριότητας των υποκείμενων μετοχών.

19. Από τα παραπάνω προκύπτει ότι στην περίπτωση δημιουργίας, Πιστοποιητικών Θεματοφυλακής και μεριδίων Κεφαλαίου, αντικείμενο της συναλλαγής είναι οι μετοχές, ενώ στην περίπτωση εξαγοράς είναι το πιστοποιητικό θεματοφυλακής ή το μερίδιο. Κατά συνέπεια, η μεταφορά αξιογράφων για τη δημιουργία πιστοποιητικών θεματοφυλακής ή μεριδίων Κεφαλαίου, η οποία αφορά είτε α) την παράδοση αξιογράφων με σκοπό τη δημιουργία πιστοποιητικών θεματοφυλακής εντός ή εκτός ΣΑΤ είτε β) την παράδοση αξιογράφων στην μερίδα Κεφαλαίου για τη δημιουργία μεριδίων εντός ή εκτός του ΣΑΤ, θεωρείται πώληση και συνεπώς υπολογίζεται φόρος πώλησης στη μερίδα του επενδυτή που παραδίδει τις μετοχές. Αντιθέτως, η μεταφορά αξιογράφων για την εξαγορά πιστοποιητικών θεματοφυλακής ή μεριδίων, η οποία αφορά παράδοση αξιογράφων είτε α) μεταξύ λογαριασμών αξιογράφων για την εξαγορά πιστοποιητικών θεματοφυλακής εντός ή εκτός του ΣΑΤ είτε β) από την Μερίδα Κεφαλαίου προς λογαριασμούς αξιογράφων συμμετεχόντων για την εξαγορά μεριδίων εντός ή εκτός του ΣΑΤ, δεν θεωρείται πώληση, διότι ως αντικείμενο συναλλαγής νοείται το πιστοποιητικό κατάθεσης ή το μερίδιο, αντίστοιχα, και ως εκ τούτου δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του φόρου πώλησης της παρ.2 του άρθρου 9 του ν.2579/1998.

γ. Συναλλαγές που αφορούν στον ίδιο δικαιούχο ή/και το ίδιο Κεφάλαιο

20. Κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 5.2 του Μέρους 5 της Ενότητας V του Κανονισμού και του άρθρου 4.2 της Απόφασης 5 της ΑΤΗΕΧCSD, παρέχεται στους συμμετέχοντες η δυνατότητα μεταφοράς αξιογράφων μεταξύ λογαριασμών αξιογράφων, βάσει εντολών διακανονισμού των συμμετεχόντων, όταν πρόκειται για λογαριασμό του ίδιου δικαιούχου (Beneficial Owner). Οι κινήσεις εκτελούνται εφόσον ο συμμετέχων δηλώνει ως ΚΑΤ διακανονισμού την ΑΤΗΕΧCSD και εκτελούνται ημερησίως με ταυτόχρονη υποχρεωτική καταχώριση του δικαιούχου πελάτη. Ο ίδιος μηχανισμός εξυπηρετεί αντίστοιχα και τη μεταφορά αξιογράφων μεταξύ μεριδίων κεφαλαίου του ίδιου κεφαλαίου, δηλαδή τη μεταφορά αξιογράφων μεταξύ λογαριασμών αξιογράφων πελάτη της κάθε μερίδας που έχει ανοίξει το ίδιο Κεφάλαιο. Σε αυτές τις περιπτώσεις, το πρόσωπο του δικαιούχου προσδιορίζεται με ευθύνη του συμμετέχοντα.

21. Κατά αντιστοιχία με τα αναφερόμενα στις προηγούμενες ενότητες της παρούσας, η μεταφορά αξιογράφων του ίδιου δικαιούχου από ένα συμμετέχοντα σε έναν άλλο δεν πληροί τα εννοιολογικά στοιχεία της πώλησης βάσει του άρθρου 513 του ΑΚ, αφού πρόκειται για μεταφορά τίτλων χωρίς μεταβολή στο πρόσωπο του δικαιούχου. Ομοίως, η μεταφορά αξιογράφων μεταξύ μεριδίων Κεφαλαίου του ίδιου Κεφαλαίου, ήτοι μεταφορά αξιογράφων μεταξύ αξιογράφων πελάτη της κάθε μερίδας που έχει ανοίξει το ίδιο Κεφάλαιο δεν πληροί τα εννοιολογικά στοιχεία της πώλησης. Ως εκ τούτου, οι συναλλαγές αυτές είναι εκτός του πεδίου εφαρμογής της παρ.2 του άρθρου 9 του ν.2579/1998.

δ. Λοιπές συναλλαγές

22. Παρόμοιες με τις ανωτέρω αναφερόμενες περιπτώσεις είναι και οι ακόλουθες συναλλαγές που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο των εξωχρηματιστηριακών συναλλαγών (Παράρτημα ΙΙ – αιτίες κίνησης εντολών διακανονισμού – Απόφαση 5 της ΑΤΗΕΧCSD):

(i) Μεταφορά αξιογράφων μεταξύ Λογαριασμών Αξιογράφων Πελάτη διαφορετικών Μεριδίων χωρίς υπολογισμό φόρου από την ΑΤΗΕΧCSD. Η κίνηση αυτή αναφέρεται μεταξύ άλλων σε δωρεές/γονικές παροχές (εφόσον έχει εκπληρωθεί η φορολογική υποχρέωση), μεταβιβάσεις αξιογράφων από τον επικαρπωτή στον ψιλό κύριο για την σύσταση επικαρπίας και μεταφορές από/σε Κοινές Επενδυτικές Μεριδες (ΚΕΜ). Στην περίπτωση Μεταφοράς Αξιογράφων μεταξύ Λογαριασμών Αξιογράφων Πελάτη διαφορετικών Μεριδίων χωρίς υπολογισμό φόρου από την ΑΤΗΕΧCSD, περιλαμβάνεται και η περίπτωση εισφοράς σε είδος που καταλαμβάνεται από την παράγραφο 5 της ενότητας Α της παρούσας,

(ii) Μεταφορά αξιογράφων μεταξύ λογαριασμών αξιογράφων ίδιας μερίδας ή μεταφορά αξιογράφων με σκοπό την ενοποίηση μερίδων ή μεταφορά αξιογράφων μεταξύ λογαριασμών αξιογράφων του ίδιου δικαιούχου ως ειδικού διαπραγματευτή,

(iii) Μεταφορά αξιογράφων μέσω μεταβατικού λογαριασμού συμμετέχοντα για συνδέσεις της ATHEXCSD με άλλα ΚΑΤ. Η κίνηση αυτή αφορά τη μεταφορά αξιογράφων μεταξύ του μεταβατικού λογαριασμού συμμετέχοντα και του λογαριασμού αξιογράφων πελάτη ή πελατείας στο πλαίσιο συνδέσεων της ATHEXCSD με άλλα ΚΑΤ.

Οι ανωτέρω συναλλαγές δεν πληρούν τα εννοιολογικά στοιχεία της πώλησης, κατά συνέπεια δεν οφείλεται ο φόρος πώλησης της παρ.2 του άρθρου 9 του ν.2579/1998.

ε. Διευθέτηση αδυναμίας διακανονισμού

23. Η διευθέτηση αδυναμίας διακανονισμού προκύπτει όταν μια συναλλαγή δε διακανονίζεται εγκαίρως, διότι ο (αρχικός) πωλητής δεν έχει στη διάθεσή του τους τίτλους προς μεταβίβαση και ο αγοραστής έχει ζητήσει την παράδοση των τίτλων αυτών μέσω του αρμόδιου διαμεσολαβητή (Buy-in Agent). Πιο συγκεκριμένα, στην περίπτωση που ο (αρχικός) πωλητής δεν έχει διαθέσιμους τους τίτλους προς μεταβίβαση, η αρχική αυτή συναλλαγή πώλησης ακυρώνεται και ο αρμόδιος διαμεσολαβητής φροντίζει για την αγορά των τίτλων και στη συνέχεια για την πώλησή τους στον αγοραστή. Συνεπεία αυτού, υπολογίζεται φόρος πώλησης μόνο στην πώληση που πραγματοποιείται μέσω του αρμόδιου διαμεσολαβητή (Buy-in Agent).

Δ. Συναλλαγές με μετοχές εισηγμένες (πρωτογενώς ή δευτερογενώς) σε ρυθμιζόμενη αγορά ή πολυμερή μηχανισμό διαπραγμάτευσης που λειτουργεί στην Ελλάδα και στην αλλοδαπή (μετοχές dual listed).

24. Σε περίπτωση εισηγμένων μετοχών που διαπραγματεύονται στην Ελλάδα και στην αλλοδαπή (dual listed), ανάλογα με το που αυτές τηρούνται και το αν οι συναλλαγές διακανονίζονται εντός ή εκτός ΚΑΤ διακρίνονται οι ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Μετοχές dual listed που τηρούνται σε ατομικούς λογαριασμούς στο ΣΑΤ για λογαριασμό των δικαιούχων και οι συναλλαγές πώλησης μετοχών διακανονίζονται εντός της ATHEXCSD.

Στην περίπτωση αυτή και δεδομένου ότι οι υπόψη συναλλαγές διακανονίζονται εντός του ΚΑΤ επί των συναλλαγών επιβάλλεται φόρος πώλησης σύμφωνα με την περ.γ' της παρ.2 του άρθρου 9 του ν.2579/1998.

β) Μετοχές dual listed που τηρούνται σε συλλογικό λογαριασμό στο ΣΑΤ για λογαριασμό των δικαιούχων και οι συναλλαγές πώλησης μετοχών διακανονίζονται εντός της ATHEXCSD.

Στην περίπτωση αυτή και δεδομένου ότι οι υπόψη συναλλαγές διακανονίζονται εντός του ΚΑΤ επί των συναλλαγών επιβάλλεται φόρος πώλησης σύμφωνα με την περ.γ' της παρ.2 του άρθρου 9 του ν.2579/1998.

γ) Μετοχές dual listed που τηρούνται σε συλλογικό λογαριασμό στο ΣΑΤ για λογαριασμό των δικαιούχων και οι συναλλαγές πώλησης μετοχών διακανονίζονται εκτός της ATHEXCSD.

Στην περίπτωση αυτή και δεδομένου ότι οι υπόψη συναλλαγές αφορούν μετοχές που τηρούνται σε συλλογικό λογαριασμό στο ΣΑΤ για λογαριασμό των δικαιούχων και διακανονίζονται εκτός του ΚΑΤ, επί των συναλλαγών επιβάλλεται φόρος πώλησης σύμφωνα με την περ.δ' της παρ.2 του άρθρου 9 του ν.2579/1998.

δ) Μετοχές dual listed που δεν τηρούνται σε λογαριασμό αξιογράφων (ατομικό ή συλλογικό λογαριασμό) στο ΣΑΤ για λογαριασμό δικαιούχου και ο δικαιούχος είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδας.

Στην περίπτωση αυτή και δεδομένου ότι οι υπόψη συναλλαγές αφορούν μετοχές που είναι εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά ή πολυμερή μηχανισμό διαπραγμάτευσης που λειτουργούν

στην αλλοδαπή, ή σε άλλους διεθνώς αναγνωρισμένους χρηματιστηριακούς θεσμούς αλλά και ο πωλητής είναι φυσικό πρόσωπο που έχει την κατοικία του στην Ελλάδα ημεδαπή επιχείρηση ή αλλοδαπή επιχείρηση που έχει μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα, επιβάλλεται φόρος πώλησης κατά την πώληση σύμφωνα με την περ.ε' της παρ.2 του άρθρου 9 του ν.2579/1998.

ε) Μετοχές dual listed που δεν τηρούνται σε λογαριασμό αξιογράφων (ατομικό ή συλλογικό λογαριασμό) στο ΣΑΤ για λογαριασμό δικαιούχου και ο δικαιούχος δεν είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδας.

Στην περίπτωση αυτή επειδή ο πωλητής δεν αποτελεί φυσικό πρόσωπο που έχει την κατοικία του στην Ελλάδα ή ημεδαπή ή αλλοδαπή επιχείρηση που έχει μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα δεν επιβάλλεται φόρος πώλησης.

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΑΑΔΕ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΙΤΣΙΛΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ:**I. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑ**

1. Αποδέκτες πίνακα Γ (εκτός του αριθμού 2 αυτού)
2. Επιχειρησιακή Δ/νση ΣΔΟΕ Αττικής & Επιχειρησιακή Δ/νση ΣΔΟΕ Μακεδονίας
3. Γενική Διεύθυνση Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
4. Διεύθυνση Στρατηγικής Τεχνολογιών Πληροφορικής (με την παράκληση να αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της ΑΑΔΕ και στην Ηλεκτρονική Βιβλιοθήκη της ΑΑΔΕ)

II. ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ ΓΙΑ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

1. Γραφείο κ. Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
2. Γραφείο κ. Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
3. Γραφείο κας Γενικής Γραμματέως Φορολογικής Πολιτικής
4. Αποδέκτες πινάκων Α΄ , Β΄ (εκτός των αριθ.1 και 2 αυτού), Ζ΄ , Η΄ , Θ΄ , Ι΄ , ΙΒ΄ , ΙΓ΄ , ΙΔ΄ , ΙΕ΄ , ΙΣΤ΄ , ΙΖ΄ , ΙΗ΄ , ΙΘ΄ , Κ΄ , ΚΑ΄ , ΚΒ΄ και ΚΓ΄
5. ΔΤΔ – Εγκεκριμένοι Οικονομικοί Φορείς
6. Υπουργείο Ανάπτυξης, Γενική Γραμματεία Εμπορίου, Γενική Δ/νση Αγοράς & Προστασίας Καταναλωτή, Δ/νση Εταιρειών, Πλ. Κάνιγγος - 101 81, Αθήνα
7. Υπουργείο Οικονομικών, Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (ΕΛΤΕ) Βουλής 7 - 105 62, Αθήνα

III. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο κ. Διοικητή Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων
2. Γραφείο κ. Γενικού Δ/ντή Φορολογίας
3. Γραφεία κ.κ. Γενικών Δ/ντών
4. Αυτοτελές Τμήμα Συντονισμού, Μεταρρυθμιστικών Δράσεων και Επικοινωνίας
5. Δ/νση Νομικής Υποστήριξης
6. Δ/νση Εφαρμογής Φορολογίας Κεφαλαίου & Περιουσιολογίου (Δ.Ε.Φ.Κ.& Π.)
7. Δ/νση Εφαρμογής Άμεσης Φορολογίας – Τμήματα Α΄ , Β΄ , Γ΄